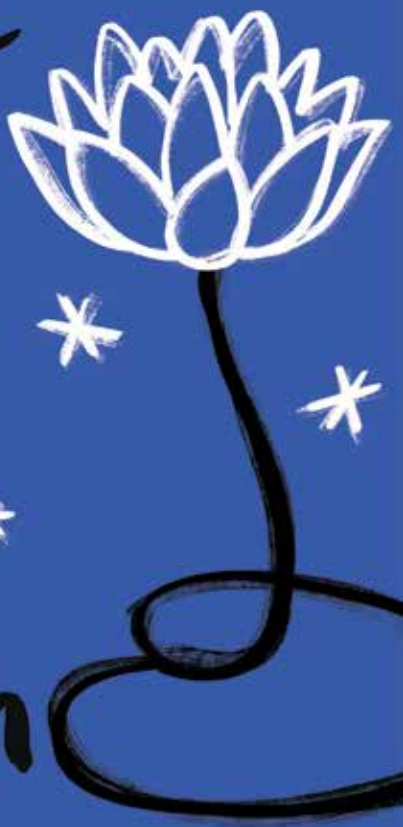

küçük İSKENDER

Bir çift
Siyah
Deri *
Eldiven

ben senin bildiğin
nilüferlerden değilim

♥ can
çağdaş

küçük İskender
BİR ÇİFT SİYAH
DERİ ELDİVEN

Can Çağdaş

Bir Çift Siyah Deri Eldiven, küçük İskender

© 2022, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Adam Yayınları, 2000

Can Yayınları'nda 1. basım: Mart 2022, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Editör: Gonca Özmen

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Emin Petek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative / (www.lom.com.tr)

Kapak illüstrasyonu: Bilal Sarıteke

Baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 44009

ISBN 978-975-07-5611-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750756115

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

küçük İskender
BİR ÇİFT SİYAH
DERİ ELDİVEN

şiiR

♥can

küçük İskender'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

"Her Şey" Ayrı Yazılır, 2016

Waliz Bir, 2016

Mayıs Giremez, 2017

The God Jr, 2017

Kırık Kadeh Sineması İftiharla Sunar, 2017

Periler Ölürken Özür Diler, 2017

Türkçe Sözlü Hafif Mavi, 2017

Arkadaşlar İçin İntihar Vakti, 2017

Ölen Sevgilimin Şiir Defteri, 2017

İkinci Waliz, 2018

666, 2019

Dedem Beni Korkuttu Hikâyeleri, 2019

Erotika, 2019

Yirmi5april, 2019

İskender'i Ben Öldürmedim, 2020

Burç Hikâyeleri, 2020

Cangüncem, 2022

küçük İskender (Derman İskender Över), 28 Mayıs 1964'te İstanbul'da dünyaya geldi. Kabataş Erkek Lisesi'nden mezun olduktan sonra İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde beş yıl eğitim gördü. Tıp eğitimini de, peşinden girdiği İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü'nü de yarıda bıraktı. Şiir, roman, deneme, günlük gibi pek çok edebî türde eserler verdi. Yurtdışında yayımlanan antolojilerde şiirleriyle yer aldı. 2000 yılında Orhon Murat Arıburnu, 2006 yılında Melih Cevdet Anday Şiir Ödülü'nü kazandı. 2014'te Erdal Öz Edebiyat Ödülü'nü, 2017'de Necatigil Şiir Ödülü'nü aldı. Avrupa'da, ABD'de şiir okumalarına, panellere, sempozyumlara katıldı. Kürtçe ve Almanca kitapları basıldı. Şiir performansları yaptı, *Ağır Roman*, *O Şimdi Asker* gibi sinema filmlerinde rol aldı. küçük İskender 3 Temmuz 2019'da öldü.

*şiiirle örtülür sokakta ölen her insanın cesedi.
seslendirilen değil yazılan sözcüktür
hayatı kendi anlamına doğru iten/çeken.
sözcük, taşıdıklarından kurtulup bağımsızlığını kanıtladıkça
özgürlüğüne kavuşur şiiir.
sarfedilen sözcüğü önce okuru, sonra da şairi, sırasıyla savunur.
ta ki sözcük, hem okuruna hem de şairine isyan edene kadar!*

*sözcük, doğanın ölümsüz tek tanrısıdır!
şiiir, okurunu bir çift siyah deri eldiven gibi giyer.
şairinin parmakizlerini saklamak için...
parmakizleri, hayatın izlerinin ta kendisidir!*

*küçük İskender
şubat 1998, İstanbul*

*kilidine sıkışmış bir anahtarın kapıya bakışındaki
çocuksu ifade kadar seviyorum seni..*

İçindekiler

Önsöz	17
KARANFİL YAPRAĞINDA BİR GÜL DÖVMESİ.....	25
alpha.....	27
hür.....	28
deli	29
gazeteilanı.....	30
vaha	31
kibritkutusu	32
çıkırık	33
hüküm	34
suret	35
iskendercanlove	46
katakulli.....	37
şükür.....	38
ançüez	39
k'alp.....	40
tesadüf.....	41
tasarruf	42
post-it	43
catofone.....	44

hoş.....	45
apranti	46
mastürbasyon.....	47
ödlek.....	48
diyagram	49
eser	50
pompa	51
erkekdansı.....	52
suçüstü	53
sülük.....	54
ihtilal	55
kıymık.....	56
çapraz	57
terslikmeselesi.....	58
DÜELLOYA DAVET ETTİ TÛL, CAMI	59
özel.....	61
kırık	62
hamiş.....	63
kontrol.....	64
barut.....	65
mahmur.....	66
bop	67
istirahat.....	68
vivaldi	69
uyarı	70
dizkapağı	71
heyelan	72
oğlak.....	73
kurt.....	74

kadın.....	75
idolist.....	76
cadı.....	77
ađırroman	78
lysis.....	79
teslim.....	80
maalesef28mayıs.....	81
gogo.....	82
tilki	83
romantik.....	84
naz.....	85
klakör.....	86
briyantın	87
tozluluks.....	88
ölümcülyara	89
günah.....	90
yađmurlagezinen.....	91
KELEBEKLER HAKİKİDİR	93
mandrake.....	95
masum.....	96
geceyedođrumisafir	97
madridcafe.....	98
ustaçırak	99
dinozor	100
eskişehir.....	101
platin	102
virüs.....	103
zibidi	104
totem.....	105

ay.....	106
c.....	107
enternasyonal.....	108
saçmasular	109
sakın	110
gecesineması	111
garson	112
warlock	113
karabasan	114
izmir	115
çubuk.....	116
kaos	117
ambivalance	118
topal	119
hayaletgemiciler.....	120
özeleştiri	121
folyo	122
dördüncütekilşahıs.....	123
yüksekmüsaade	124
kıstas.....	125

Önsöz

Bir Çift Siyah Deri Eldiven'i yeniden okurken bir sözcük kesintisiz dönüp durdu aklımda: Uyumsuz. Belli ki kendini yazdırmak istiyordu. Belli ki Albert Camus'ye, *Sisifos Söyleni'*ne götürecekti bu çağrı. Tanrıların gazabıyla her gün bir kayayı yuvarlayıp dağın tepesine çıkarmaya mahkûm edilmiş Sisifos ve insanı örseleyen, öğüten bir toplumun orta yerinde inatla şiirini yazan küçük İskender...

küçük İskender'in tüm yaşamı; başkaldırısı, itirazı, bu yoldaki yapaınlılığı, düşünsel ve şiirsel üretimi "Tanrıları hor görüp kayasını nesnesi haline getir(en)" Sisifos'un eyleyişı değil miydi? Evet, İskender de bir uyumsuzdu ve şiiriyle bir bakıma tüm uyumsuzların sözcüsüydü. Dinsel, ırksal, milliyetçi, politik, sınıfsal ve cinsel her türlü ayrımcılığın ötekileştirdiği birey ve grupların; iktidarın ve her türlü otoritenin hiyerarşik, faşist baskısı altında ezilenlerin sözcüsü.

O, kendisini ve alt kültürden marjinal yaşamları olduğu gibi, saklayıp sakınmadan, idealize etmeden ya da yargılayıp eleştirmeden yansıtmış; verili kültürün etik ve estetik anlayışını dikkate almamıştır. Yaşam biçimini ve insan ilişkilerinde bireysel özgürlüğu, bedeni ve hazlarını kısıtlayan başta devlet, iktidar ve toplumsal düzeni, geleneksel kültürü, baskı ve şiddeti sorgulamış; öfkeli, küfürlü ve ironik bir dille, gerçekçi bir anlatımla eleştirmiştir.

"ben pikabım: istek parça çalmayan gizli bir ruhum var bu dünyada!" diyerek ayrıksılığını ilan eden İskender, kimi zaman da "kendi sesimden başka oy veren çıkmadı yalnızlığıma!" benzeri dizelerinde, uyumsuzluğunu ve yalnızlığını açık etmekten de çekinmemiştir. Yaşam tarzıyla, tutkularıyla, savunduklarıyla, kaçındıklarıyla, arka çıktıklarıyla topyekûn bir uyumsuzdur o. Şiirinin gezindiği alanlar, dokunduğu yer-

ler, çomak soktuğu arı kovanları; şiir yazma biçimi; dili, sesi, sözcükleri ayırksı, kendi başına buyruk ve özgün.

2000 yılının Ocak ayında Adam Yayınları'nca yayımlanan *Bir Çift Siyah Deri Eldiven*, onun şiir toplamı içerisinde "şiir"e özel bir vurgu yaptığı kitaplarından. Orhon Murat Arıburnu Şiir Ödülü'nü alan kitap, okurla kurduğu "ilişki"yle de dikkat çekici. "şiir, okurunu bir çift siyah deri eldiven gibi giyer. şairinin parmakizlerini saklamak için... parmakizleri, hayatın izlerinin ta kendisidir!" diyen şairin, bu kitabındaki şiirleri de kendinden, yaşamından yoğun izler taşır. Sarsmanın ve sarsılmanın şiirleridir bunlar. Okurunu açıkça suç mahalline çağırır ve suç ortak eder şair.

Verili olanın karşısına kendi paradigmasını kurarak çıkar İskender. Kabullenen değil; sorgulayan, eleştiren ve bozguna uğratanıdır o. Dinlerin ve geleneksel ahlakın ruh karşısında hor gördüğü, başta cinsellik olmak üzere "normal"den ayrılan, sapkınlık olarak görülen kimi arzuları, hazları nedeniyle ötekileştirilen, ayıplanan ve suçlanan bedeni ön plana çıkarır. Bu duruma göndermede bulunduğu "post-it" şiirinde, "suçu koşulsuz üstüne alıyor beden!" der. Onun şiirlerine beden, tüm çıplaklığıyla girer. Onun şiirlerinde beden, özgürce salınır. Tüm organ ve dokularıyla insan bedeninin anatomisini yazarken tıp eğitimi almış olmasının ona kazandırdığı terminolojiyi de kullanır.

Bedensel özgürlükten yana tavır alan şair, dayatılan hiyerarşik heteroseksüel baskıcı düzeni eleştirir. "Temiz" in, iyi ve güzel sayılanların karşısına "kirlili", kötü, mahrem olarak nitelenenleri de apaçık ortaya koyarak beden sınırsız, "sapkın" denilen arzularını, tuhaf düşlemlerini dile getirir. Toplumun din, ahlak, gelenek ve hukuk kurallarınca günah, ayıp, yasak ve suç saydıklarına inat şiddet, erotizm, pornografik unsurlar ve argo taşıyan kaba bir dille, egemen söylemin soylu, yüceltilmiş dilini "kirletir", kurallarını bozar onun. Dilin önündeki bütün bentleri yıkmak ister. Düşlem gücüyle gerçekliği abartarak algılarımızı zorlar.

Aşkın iktidar kazanıp aşığı ve bedeni üzerinde baskı kurarak onu tutsak almasına duyduğu tepkiyle, politik iktidar ve erkek egemen ahlakın beden ve arzuları üzerindeki kanıksanmış otoritesine diklenir. Bu düzene de sevgiliyi öldürme ya da intihar etme gibi suç/kötülük sayılan tutum ve eylemlerle karşılık vermeyi önerir. Bir bakıma, kendisini "kürsüsel terörist ve nihilist" olarak tanımlayan, dünyayı "çılgın bir bakış açısı"yla ele alan ve "Kötünün karşısına kötülükle çıkılabilir. İroni, zorunlu olarak kötü niyetli ve en kötü nüktedir," diyen Jean Baudrillard'ın tutumunu yaşama geçirir. Böylelikle beden üzerindeki kuşatma ve baskı; duyan, düşünen, acı çeken, arzulayan, canlı bedeni yok etmekle ortadan

kaldırılmış olacaktır. küçük İskender'in şiirinde ölüm ve intihar izlekleri, bireysel irade dışında belirlenmiş varoluşa, sınırları çizilmiş yaşam biçimine bir itiraz; normal sayılanın, gündelik yaşamın işleyişinden bir sapmadır.

Ölümden, cinayetlerden, kandan, intihardan, cesetlerden, şiddetten sıkça söz eden şair C. Caudwell'in "Ölen Bir Kültür" olarak nitelendiği burjuva toplumu ve kültürünün çürüyen cesedi üzerinde otopsi yapar adeta. Kitapta "ceset" sözcüğü, "naaş" ve "çocuk cesetleri" dışında on beş kez kullanılır. Ceset, bir değişim ve dönüşümü, çürüme ve kokmayı da simgeler. Cesetler, toplumdaki dışlanarak bir an önce kurtulmak istenir gibi sınır dışına, uçlara taşınır ve mezarlarda çürümeye bırakılır. Toplumsal ve kültürel yıkımlarda da insanlar arası ilişkiler ve değerler yozlaşır ve çürür, ardından kimi birey ve gruplar dışlanarak yokluğa terk edilir.

İskender, ölüm üzerinde çok durur, çok düşünür. Bin yerinden yaklaşır ölüme. Trajikliği, korkunçluğu, kallesliği bir yana ölümle konuşmakta, alay etmekte, onu çimdiklemede hünerlidir. Bir dizesinde, "... kalemtraşla açıyor beni ölüm" diyen şair, "kanın gürültüsü"nü duyar, "ölümün el yazısı" nı okur ve "mamafih, biz ölürüz / kısa bir özetimiz kalır yeryüzünde" dedikten sonra, "kalpteki cehennem"den, ölüm korkusu ve kaygısını bir yana bırakarak cehenneme rezervasyon yaptırmaktan, "yarıda bırakılan bir roman gibi" içinde duran "cehennem"le birlikte, "bir hediye paketi tabut"la toprağa karışmaktan söz eder. "Hayatın gençken çektiği yakışıklı resimler!" dediği ölümden geride, "aşklar ve ölümler süiti"nde unutulmuş bir çift siyah deri eldiven.." kalır. Birçok alanda gerilerde de olsak, "protokol sırasına göre ölümden birinciyiz!"dir. Şiddetle, kanla ve cinayetle küçük yaşta tanışan, "çükünden önce sustalı tutan" çocuklar, gençler vardır ki: "bekaret kanından önce haybeci kanı gördün!" der, onlar için.

İskender'in şiiri "öteki"lerin arasından konuşur ya da onlar adına söz alır. Çünkü dinleyeni ve söyleyeni yoktur onların. Kentsel yaşamın yalnızlaştırdığı, kimileri alkole ve uyuşturuculara, kimileri hırsızlık, cinayet, intihar gibi eylemlere yönelen bireyler, göğüslerinde "bir şimşek gibi dolanan hiddet!"le suça yönelirler. Birinin "sıklamen tülle boğduğu" kadını, "seni öldürmeme iki istasyon kaldı alp!" diyen bir başkasını, "jilet vurulmuş bilekler"i, "göğüsten girip sırttan çıkan bir kurşun" gibi şehirden geçen treni şiirlerine taşıyan İskender, "jiletle kestiği bileklerini emiyor ölürken vampir!", "öyle kalabalık ki hayallerle içimiz / intihar etsen yere düşmez!", "İntihar iddiasıyla bilek güreşi yapan iki anarşist delikanlı" gibi dizelerindeki imgeleriyle şiddete, inti-

hara, cinayetlere dokunur. Sonra coğrafyayı genişletip küresel şiddete göndermede bulunur: “Amerika ateşe verilecek! / özgürlük anıtı’ndaki meşaleyle tutuşturulacak / new york’un caddelerindeki bütün limuzinler!” Bir şiirinde “şeytanım” diyen şiir öznesi gibi, kötülükleri sergiler ve “cenneti bilmem ama, vize istemiyor cehennem!” diyerek yaşamın kimileri için cehenneme dönüştüğünü kayda geçirir.

Sevgilisinin hatırasının bir suikasta kurban gitmesinden kaygılanan şiir öznesini bir şiirine konuk eden şair, tarihe de yönelir: “her şehzade bir ölüm fikriyle dünyaya gelir!” dizesiyle Osmanlı saraylarının soğuk zindanlarına dokunup geçer. “Sevişmeye yatmış iki dışı padişah.” dizesinde, saraydaki eşcinsel ilişkilere göndermede bulunur. Resmî tarih göz ardı etse de Osmanlı tarihi, tahta geçme ya da iktidarını sürdürme hırsıyla işlenmiş birçok kardeş, baba ya da oğul cinayetine sahne olmuştur. Erkek egemen ailede, kadın ve çocuklar üzerinde erkek baskısı ve şiddetinin görüldüğü, kavgaların, cinayetlerin eksik olmadığı evler, sanki birer “esir kampı”dır. Bu nedenle “2’yle 2’nin çarpıştığı yerde 4 mü olmalı, eşitlik işareti mi” diye sorar şair. Fakat yine de “ağzı tabanca, dudakları namlu, sözleri gece mermisi!” olsa da şiddeti, cinayetleri yazsa da “kötü”yü şiire dönüştürürken duyarlıdır: “şiirle örtülür sokakta ölen her insanın cesedi.”

Pablo Neruda, *Yeryüzünde Konaklama* kitabına yazdığı “Saf Olmayan Şiir Üzerine Bazı Düşünceler” başlıklı metninde, “kirletilmiş” bir şiirden söz eder: “Tıpkı asit gibi, insan elinin zoruyla aşınmış, tere ve dumana batmış, sidik ve zambak kokan, yasa içi ya da yasa dışı değişik mesleklerce kirletilmiş: böyle bir şiir bizim aradığımız.” İskender’in şiiri tam da böyle bir şiirdir: “... gözlemlerle, düşlerle, uyanıklıkla, kehanetlerle, aşk ve nefret ilanlarıyla, hayvanlarla, apansız belalar, idiller, manifestolar, yadsımlar, kuşkular, olumlamalar, yergilerle dolu bir şiir.” Kıvrak ve yaratıcı zekâsıyla, çok farklı alanlardan sözcükleri yan yana getirerek oluşturduğu çağrışım ve alışılmadık bağdaştırmalar, benzetme, eğretileme ve şaşırtıcı imgeleri içeren enikonu “kirletilmiş” şiirlerle karşılaşırız İskender’in bu kitabında da.

Müzikten sinema, tiyatro ve edebiyata, tıptan fizik ve kimyaya, psikoloji ve sosyolojiden felsefeye zengin değiniler ve göndermelerle, alışılmadık bağdaştırma ve ilginç imgelerle beslenir bu şiirler. Müzik, küçük İskender’in sıklıkla gezindiği bir şiirsel alandır. Örneğin “Vivaldi” adlı şiir, müzisyenin “Dört Mevsim”ine götürür okuru. Geceleyin gökyüzünde parlayan yıldızlar, ona, özellikle yoksul kalabalıkların yöneldiği arabesk müziğin ünlü isimlerini anımsatır: “Gecenin Orhan’ları, Ferdi’leri, Müslüm’leri gibidir bak yıldızlar!” Başlığı “maalesef28mayıs”

#iz #yara #ceset #çürüme #lacivert #özgürleşme #arayış #nilüfer #aşk #ölüm

can

canyayinlari.com | [f](#) | [i](#) | [t](#) | [canyayinlari](#)

şir

ISBN 978-975-07-5611-5

9 789750 756115